

Barna- og unglingabækur

Endurskoðun efnisorða

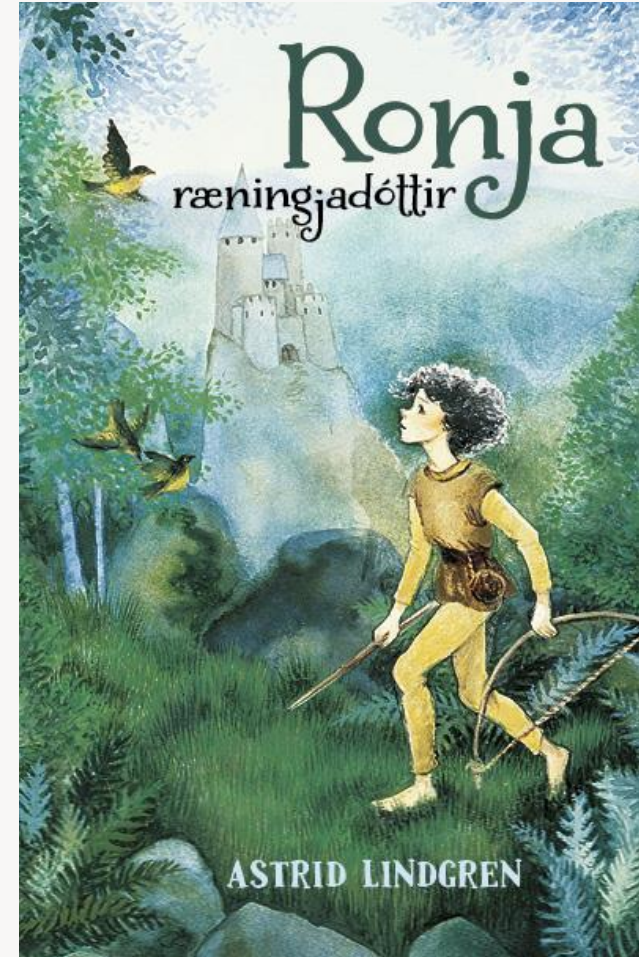
Fræðslufundur skrásetjara
Þjóðarbókhöðu 10. maí 2019

Kristín Lilja Thorlacius Björnsdóttir
kristinlilja@landsbokasafn.is

Aðdragandi endurskoðunar

- Hingað til hefur efni fyrir börn í Gegni fengið annað hvort þessara efnisorða
 - *Barnabækur*: Notað um skáldsögur, þjóðsögur og ævintýri fyrir börn
 - *Barnaefni*: Notað um efni fyrir börn annað en skáldverk, þjóðsögur og ævintýri
- Þessi aðgreining olli ruglingi og reyndist erfitt að greina á milli.
- Notkun efnisorðanna var ómarkviss.
- Oft eru mörkin milli skáldaðs efnis og flokkaðs efnis óskír í barnaefni.
- Fræðsluefni um ákveðið efni sett fram sem saga

Vinnuhópur um endurskoðun efnisorða á barnaefni

- Vinnuhópur um endurskoðun efnisorða á barnaefni stofnaður í byrjun árs
- Þverfaglegur hópur
- Meðlimir starfa á skólabókasafni, í barnabókadeild Borgarbókasafns og við skráningu á LBS-HBS
 - Kristín Lilja Th. Björnsdóttir, Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni
 - Ragnhildur Birgisdóttir, Valhúsaskóla
 - Sóley Hjartardóttir, Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni
 - Þorbjörg Karlsdóttir, Borgarbókasafni

Barnabókmenntir (skáldverk)

- Til í efnisorðalyklinum nú þegar sem Barnabókmenntir (umfjöllun) það helst óbreytt og er notað um umfjöllun um barnabókmenntir
- Barnabókmenntir (skáldverk) kemur í stað Barnabækur
Vísað frá **Barnabækur í Barnabókmenntir (skáldverk)**
- Notað fyrir öll form skáldaðs efnis fyrir börn
Þjóðsögur, ævintýri, sögur, skáldsögur, ljóð, leikrit
- Meira lýsandi og tekur af allan vafa um hvort þetta efnisorð megi setja á óskáldað efni

Barnabókmenntir (skáldverk) - notkun

- Bætið við efnisorðum fyrir bókmenntaform sem við á
T.d. **Barnabókmenntir (skáldverk) + Ævintýri**
- Hvernig skal farið með Barnaljóð og Barnaleikrit?
- Efnisorðið **Skáldsögur** má nota með **Barnabókmenntir (skáldverk)** ef skrásetjari metur sem svo
T.d. bækur Astrid Lindgren og Harry Potter
- Bætið við efnisorðum fyrir erlendar bókmenntir og þýðingar
T.d. **Spænskar bókmenntir og Þýðingar úr spænsku**
- Ef skáldverk felur í sér fræðslu bætið viðeigandi efnisorði við
T.d. **Einelti, Hjónaskilnaður, Krabbamein**

Dæmi

Líkaminn minn er veikur eftir Elínu Berglindi Skúladóttur

650 #4 | Barnabókmenntir (skáldverk)

650 #4 | Krabbamein

650 #4 | Börn

Engan asa, Einar Áskell eftir Gunilla Bergström

650 #4 | Barnabókmenntir (skáldverk)

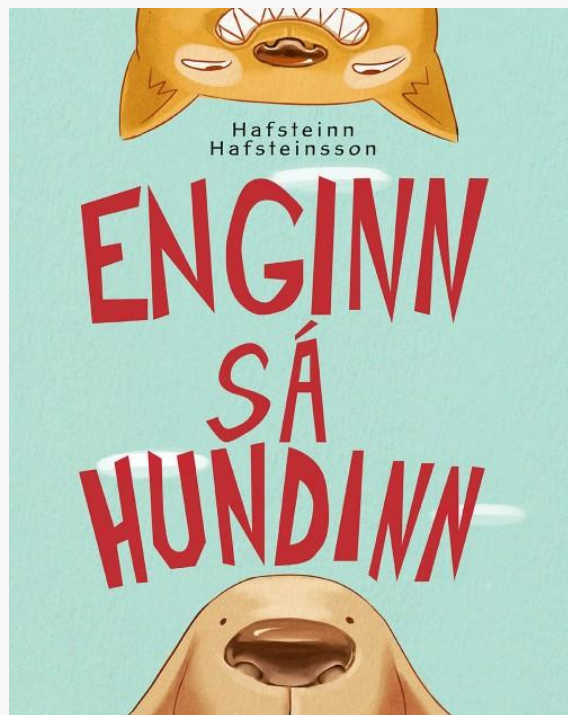
650 #4 | Sænskar bókmenntir

650 #4 | Þýðingar úr sænsku

Dæmi

Enginn sá hundinn eftir Hafsteinn Hafsteinsson

650 #4 | Barnabókmenntir (skáldverk)

650 #4 | Ljóð

650 #4 | Barnaljóð

Björt í sumarhúsi eftir Þórarinn Eldjárn

650 #4 | Barnabókmenntir (skáldverk)

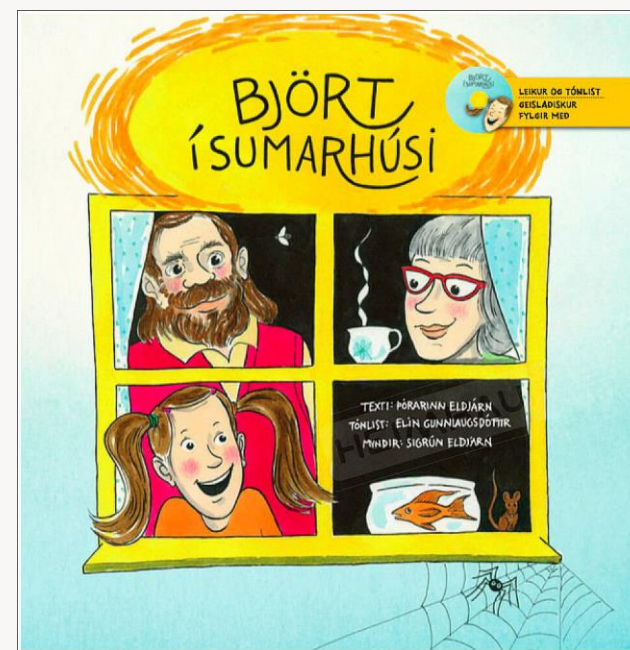
650 #4 | Ljóð

650 #4 | Barnaljóð

650 #4 | Leikrit

650 #4 | Barnaleikrit

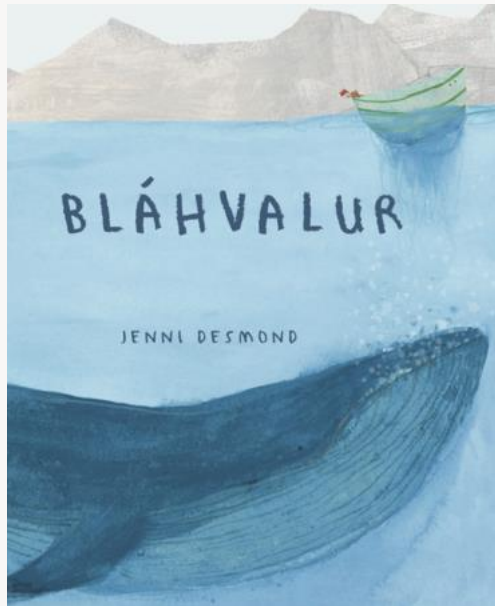
650 #4 | Söngleikir

Barnaefni

- Helst óbreytt
- Notað um efni fyrir börn annað en skáldverk, þjóðsögur og ævintýri
- Bætið við efnisorðinu **Fræðsluefni** þegar það á við

Bláhvalur eftir Jenni Desmond

Gæti í fyrstu virst vera skáldverk en er í raun fræðsluefni um steypireyði fyrir börn

650 #4 | Barnaefni

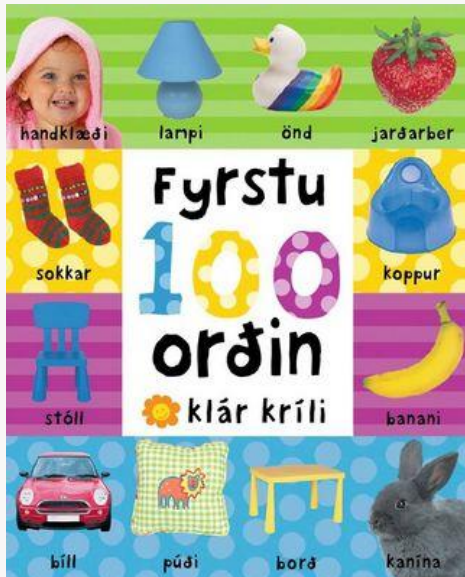
650 #4 | Steypireyður

650 #4 | Hvalir

650 #4 | Fræðsluefni

L Smábarnabækur

- Bækur fyrir yngstu lesendur
- Oft harðspjalda og mikið af myndum
- **Myndlestrarbækur** – bækur sem eru að mestu myndir sem eiga að auka orðaforða ungra barna.
- Ef bók getur bæði hentað yngri börnum og þeim sem eldri eru má setja bæði Smábarnabækur og Barnabókmenntir (skáldverk) / Barnaefni

Fyrstu 100 orðin

650 #4 | Smábarnabækur

650 #4 | Myndlestrarbækur

Svona stór! eftir Þóru Másdóttur

650 #4 | Smábarnabækur

650 #4 | Barnabókmenntir (skáldverk)

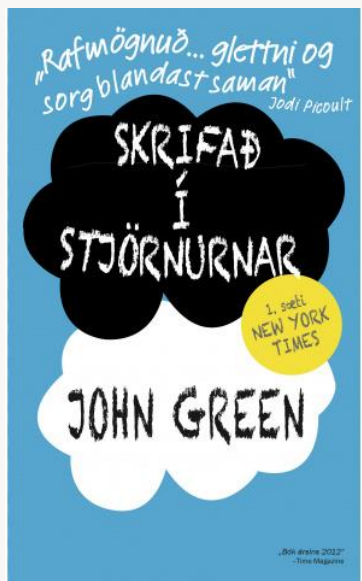
650 #4 | Íslenskar bókmenntir

Unglinga-/ungmennabækur

- Mikil breyting hefur átt sér stað undanfarið í notkun orðanna í bókabúðum og hjá bókaútgefendum.
- Valorð og vikorð
Leit eftir hvoru orðinu fyrir sig skilar sömu niðurstöðum
- Sitthvort efnisorðið
Hversu mikil er skörunin?

Skrifað í stjörnurnar eftir John Green

650 #4 | Skáldsögur

650 #4 | Unglingabækur

650 #4 | Bandarískar bókmenntir

650 #4 | Þýðingar úr ensku

Hyldýpið eftir Camillu og Vivecu Sten

650 #4 | Skáldsögur

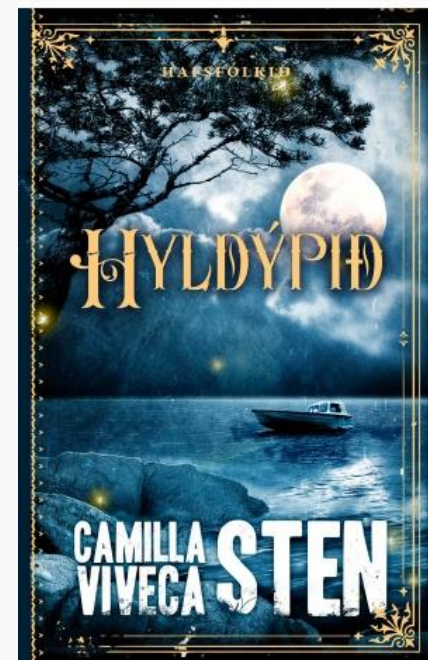
650 #4 | Unglingabækur

650 #4 | Spennusögur

650 #4 | Fantasíur (bókmenntir)

650 #4 | Sænskar bókmenntir

650 #4 | Þýðingar úr sænsku

Kóðun barnaefnis í Gegni

- Barnaefni í Gegni má ekki aðeins finna með efnisorðaleit
- Kóðar fyrir notendahópa 008 eru leitarbærir
- Hægt er að afmarka leit við eingöngu barnaefni bæði í starfsmannaþætti og leitir.is

1. Ítarleit | 2. Skipanaleit (CCL) | 3. Samsett leit

Gagnagrunnur: Gegnir (ICE01)

☐ Orð hlið við hlið

Efnisorð (öll) krabbamein ...

☒ OG ☐ EÐA ☐ EKKI

Tegund færslu barnaefni ...

☒ OG ☐ EÐA ☐ EKKI

Efnisorð (öll) ...

STADFESTA Hreinsa

Prengja niðurstöður

Raða eftir: Vægi ▼

Birta aðeins ^

- ☐ Með myndum (130)
- ☐ Íslenska (955)
- ☐ Barnaefni (7)
- ☐ Ritrýnd tímarit (19)
- ☐ Rafræn íslensk söfn (777)